Danmark

Studenter-Spektakler.

Optøjer ved Dr. phil. K. Simonsens Forelæsning.

At der var Sensation i Luften, da Dr. phil. K. Simonsen i Aftes i Universitetsannekset skulde fortsætte sin Forelæsning om: „Jødisk Aand og Danmark", var kendeligt allerede deraf, skriver „Kr. Dgbl." af 7. Dec., at Auditoriet var overfyldt længe før Forelæsningstiden; men at det skulde udarte til ligefremme Skandaler, var dog vist næppe forudset. Dog, lad os ikke foregribe Begivenhedernes Gang.

Næppe havde Dr. Simonsen besteget Talerstolen, før et infernalsk Spektakel, bestaaende af Piben, Fyraab og Trampen, brød løs — som Anfører nævntes en af „Politiken"s Medarbejdere.

Taleren ventede taalmodigt paa, at der skulde blive Ro; men der gik 5, og der gik 10 Minutter — og stadig fortsattes Spektaklerne.

Da traadte Prof. Knud Berlin frem, og da han efter meget Besvær kunde komme til Orde, bad han Auditoriet betænke, paa hvilketSted man befandt sig, samt udtalte Haabet om, at man vilde respektere Ordets Frihed med Henvisning til, at Dr. Brandes paa Universitetet havde fundet fuld Ytringsfrihed.

En Stemme: George Brandes brugte blanke Vaaben, det gør Dr. Simonsen ikke!

En anden Stemme: Er Piber blanke Vaaben?! — (Voldsomt Røre.)

Atter forsøger Foredragsholderen at komme til Orde, men det bliver kun faa Ord — saa er Tilhørerne i fuldt Oprør, nogle endog i Haandgemæng.

Endelig maa Taleren da meddele, at han vil afbryde Forelæsningen og fortsætte i Februar.

Heller ikke dette kan dog berolige Gemytterne. Endnu efter at være kommen ud paa Gaden følges Doktoren af en stor Skare, indtil endelig et Automobil fører ham bort.

— — —

Men der ikke kunde være nogen Grund til, at Professor Georg Brandes offentlig tog Afstand fra sine Tilhængeres Adfærd?

Den samme Frihed, han selv altid har faaet, burde han ogsaa være med til at unde andre og nedlægge en alvorlig Protest mod de Drengestreger, der fandt Sted i Aftes.

Samme Blad af 9. Dec. skriver videre:

Det, der hændte paa Universitetet i Fredags, giver Anledning til adskillige Betragtninger.

Meningstilkendegivelser har aldrig hørt hjemme paa Universitetet, og indtil for faa Dage siden vilde man have anset det for utænkeligt, at noget, som det i Fredags passerede, kunde ske.

Hvis man skal være forberedt paa slige Sceners Gentagelse, er det ikke godt at vide, hvor vi ender.

Daarlige Vælgermøders Skik indført paa vor videnskabelige Højskole er i hvert Fald et Slag i Ansigtet paa al sund Sans og af Aandsfrihed.

Man skulde saa tro, at de Blade, som mere end andre har villet tillægge sig Æren af at være Forkæmpere for Frihed, ogsaa til at udtale, hvad man mener, med stærke Ord vilde have fordømt Optrinene paa Universitetet.

Men „Politiken" leverer i sit Lørdags-Nummer et Forsvar for, hvad der skete, idet der nærmere udvikles, hvilke Motiverne til „Oppositionen" Holdning kan antages at have været.

Det hedder et andet Sted, at „Oppositionen" væsentlig bestod af unge Damer og Herrer fra Studentersamfundet og Foreningen, og at „det fortaltes, at Pibningen var organiseret, idet en Del Studenter havde modtaget en Skrivelse, undertegnet „et Velfærdsudvalg", med Opfordring til at møde ved Forelæsningen, og med Skrivelsen fulgte en lille Fløjte.

Det er jo muligt, at dette er usandt; men hvis det er rigtigt, kaster det et ejendommeligt Lys over den Kreds af Studenter, „der ærer Georg Brandes".

„Soc.-Dem." har intet dadlende Ord om, hvad der foregik, men bringer, ligesom et andet Blad, Bekræftelse paa, at en af Politikens Medarbejdere var Anfører i Demonstrationen.

Saa afslører dette Tilfælde da atter, hvilken Frase den megen Tale om Aandsfrihed o.s.v. er hos dem, der fører an i den offentlige Mening som Talsmand derfor.

Naar en af deres egne angribes paa Universitetet af en Videnskabsmand, saa mobiliserer man Ungdommen til at kvæle det frie Ord i Spektakkel af Piber og Fløjter. Man hører slet ikke paa, hvad der vil blive sagt; men angriber straks.

Det, der er sket, er en Usømmelighed over for vort Universitet og et Vidnesbyrd om manglende Modenhed hos en hel Del af dem, der, som Universitetets Gæster, nyder godt af det.

Det kunde være interessant at se, om Universitetet agter at foretage sig noget i Anledning af det skete.

Fra Diskussionen om Forfatningen.

Den tidl. Folketingsmand, Redaktøren af det konservative „Lollands Falsters Stiftstid.", Chr. Reventlow, har skrevet en lang Artikel i „Gads danske Magasin" f. Decbr. Vi gengiver følgende efter „Dam. hj. og ude": Han protesterer først mod at man paakalder „Junigrundlovens Aand", thi denne var nationalliberal og er derfor fjærnt fra baade Kl. Berntsen, Borgbjerg og Rode.

Grundlovsfædrene kunde ikke forudsige den Udvikling, som har fundet Sted siden 1848. R. siger, „at de betragtede selv „Bondestanden" som Landets mest radikale Almue, medens den nu er dets mest konservative Element".

Han protesterer dernæst mod, at man stadig paakalder „Aanden fra 48". „Og paa visse Punkter er Paakaldelsen af Aanden rent ud en Blasfemi. Nemlig naar den føres i Munden af socialistiske Ejendomsophævere og radikale Forsvarsnihilister. Thi Junigrundloven var i første Linie Udtryk for Ejendomsret og privat Initiativ og den yderste Forsvarsvillie.

Den „Aand", der skabte Junigrundloven, var en troende Aand, der under gyldne Haab søgte at give en troende Slægt det bedste Grundlag for denne Slægts offentlige Virke.

Den Forfatning, der nu søges lavet, maa derimod ikke blot bygges under Hensyntagen til mange sønderbrudte Illusioner; men den skal gives en splittet Slægt, der er fyldt af Tvivl og Fornægtelse."

I samme Tidsskrift behandler Prof., Dr. jur. K. Berlin ifølge nævnte Kilde ogsaa Forslaget om Grundlovsændringen. Han ønsker at det i Fremtiden, naar de 2 Ting bliver hinanden mere lig, skal gøres vanskeligere at ændre Forfatningen. Derfor foreslaar han, at Ændringer, efter at være vedtaget paa Rigsdagen, skal bekræftes ved en alm. Folkeafstemning, som man bruger det flere Steder, navnlig i de nyere Lande.

Mod det af Regeringen foreslaaede ny Landsting har der allerede rejst sig stærk Modstand fra forskellig Side, naturligvis særlig fra Højre, men ogsaa i ikke ringe Grad, om end mindre aabenlyst, fra flere Hold indenfor selve Regeringspartiet. At de Kongevalgtes og den nuværende privilegerede Skatte- eller Formuevalgrets Saga er ude, synes man selv i store Kredse indenfor Højre at begynde at forstaa. Men det hævdes, at det ny Landsting dels vil blive alt for lidt forskelligt fra Folketinget, dels frygter man for, at dets Udvælgelse af de kommunale Raad let vil ødelægge disse Raad ved at gøre dem politiske.

At de to Kamre, naar man vil gennemføre Tokammersystemet, maa være af en forskellig Sammensætning, er klart, thi som Monrad udtalte i 1865: „Det kan ikke nytte, at vi vælger to Ting, naar man ser, at de begge bliver aldeles det samme, det ene Ting som det andet: hvad skal man saa med to Ting?" Men paa den anden Side maa de, som M. ogsaa samtidigt fremhævede, heller ikke være alere forskellige fra hinanden, end at Uoverensstemmelser mellem dem ikke bliver uovervindelige. Begge disse Hensyn er lige vigtige, og en Løsning, der ikke søger at imødekomme begge Hensyn, er ingen god Løsning. Hvad Junigrundloven vilde, var da ogsaa, som den daværende Indenrigsminister udtalte, at skabe „et mere bevægende Element (Folketinget)" og „et mere moderende Element (Landstinget)".

Den kommunevalgte Landsting, finder B., er den bedste af de foreslaaede Løsninger. Fra Højres Side er ikke fremkommet noget Forslag, saa han kan ikke udtale sig derom. Han er ingen Tilhænger af at lade de 40-aarige vælge Landstinget; derimod kunde han tænke sig, at man gav alle 25-aarige Stemmer til Landstinget, men at de 40-aarige fik 2 Stemmer. Han tror dog ikke meget paa Alderscensus som en „konservativ Værdi".

Professoren udtaler derpaa: „Omvendt synes Frygten for at inficere Sogneraadene med alt for stærk politisk Smitte ikke at være nogen afgørende Indvending mod at bygge Landstinget paa kommunale Valg. Thi den af Junigrundloven selv anviste Vej ligger jo lige for: at lade ikke Sogneraadene og Byraadene, men Amtsraadene og de i Forvejen rent politiske Byraad vælge Landstinget. Naturligvis maa saa den kommunale Valglov ændres saaledes, at den sidste Rest af privilegeret Valgret skæres ud af Amtsraadet. Men hvorfor dog ikke gøre det med det samme?"

Skarlagensfeberepidemien i Lyngby.

Offentlig Behandling.
Skolerne lukkes.

Efter at der i de sidste 8 Dage skrives der under 11. Dec., har herfket en stærk Skarlagensfeberepidem i Lyngby, idet der indtil i Gaar er konstateret 75 Tilfælde og et Dødsfald, har Nordre Birks Epidemikommission i Gaar besluttet at tage Epidemien under offentlig Behandling, hvorefter samtlige Skoler vil blive lukkede og Møder og Forlystelser aflyste.

Da Københavns Amtssygehus ikke har Plads til flere Patienter, vil Patienterne de første Dage blive indlagte paa Frederiksberg Kommunehospital.

Epidemikommissionen agter at indrette et midlertidigt Sygehus i Lyngby.

Den traadløse.

Vald. Poulsen-Stationerne i Irland og Canada.

Direktøren for det engelske Poulsen-Selskab, Barendale, er i disse Dage (10. Dec.) sammen med Selskabets Ingeniør, Hr. Christensen, afrejst til Irland for at købe en Plads til en Station for Poulsens traadløse Telegraf; derfra fortsætter han Rejsen til Canada i samme Øjemed.

Sandsynligvis vil Stationen i Irland komme til at ligge ved en lille By ved Navn Tralee paa Sydvestkysten, og for Canadas Vedkommende i Nærheden af Halifax.

Da de to nævnte Stationer vil blive betydeligt større end Stationerne, der danner Forbindelsen mellem San Francisco—Honolulu, vil de antagelig først være færdige til at tages i Brug ved Udgangen af 1913.

Stor Brand i Aarhus.

Tømrermestrenes Høvleværk.

Tømrermestrenes nyopførte Høvleværk i Hjortensgade i Aarhus er ifl. „Jyll. Pst." Aftenen den 12. Dec. bleven hjemsøgt af en større Brand.

Ilden opstod ved Sekstiden, kort efter Arbejdstidens Ophør, i Tørreriet, hvor der laa bl. a. 12,000 Parketstolper til det nye Hotel Royal og 9000 Brolægningsklodser til Statsbanerne. I Løbet af faa Minutter stod det ukastørre Trælager i Lys Lue, og Ilden bredte sig herfra til Snedkerværkstedet i Forhuset.

Brandvæsnet rykkede ud med hele Styrken, men der var ikke Tale om at slukke det Baal; man satte saa alle Kræfter ind paa at hindre Ilden i at brede sig til de øvrige Lagere og Bygninger med de store Høvle- og Skæremaskiner, og det lykkedes saa vidt, at Ilden ved Tididen var begrænset til de to angrebne Bygninger; men endnu ved Midnatstid brændte det lystigt i Trælageret.

I Snedkerværkstedet, der beskæftigede 25 Mand, blev en Del kostbare Maskiner ødelagt, ligesom Dørene og en Del Inventar til det nye Hotel Royal gik op i Luer. Tømrermester Koch, der er Formand for Aktieselskabet, anslog løseligt den samlede Skade til godt 100,000 Kr. Et Held var det, at man reddede den store Fabriksbygning, idet en Del af Arbejdet nu vil kunne fortsættes; var Ilden sprungen derover, var Skaden bleven langt større, ogsaa fordi Bræddelagrene bag ved da vilde have været truet.

Hvordan Ilden er opstaaet, vides endnu ikke; det er muligt, at den skyldes Uforsigtighed, og Selvantændelse i Tørreriet er vel heller ikke udelukket.

Fra Vejle Byraad. Banegaardsforholdene. Vejle, 11. December. Omordningen af Banegaardsforholdene ved Vejle er i disse Dage det almindelige Samtaleemne her i Byen.

Forleden var Trafikministeren, Finansudvalget og forskellige højere Embedsmænd herovre for at tage et Skøn over Forholdene. De mente, at Planen om at flytte Banegaarden ned til Havnen er for bekostelig; Udgifterne anslaas til 2,-300,000 Kr. I Aftes førtes der en livlig Debat om Spørgsmaalet i Vejle Byraad, hvor Handelsforeningens Standpunkt blev underkastet en skarp Kritik.

Man fandt, at Spørgsmaalet: om Banegaardens Flytning tilHavnen vil blive væsentlig dyrere end den af Statsbanerne foreslaaede Ordning, ikke er besvaret tydeligt, idet der ikke foreligger Oplysning om Værdien af de frigjorte Grunde eller om Ekspropriationen; derfor vil der sandsynligvis blive indkaldt til et Borgermøde, og hvis Stemningen der er for at flytte Banegaarden til Havnen, vil man andrage Ministeriet herom.

— — —

Byraadet har vedtaget at give 1 Spiritusbevilling for hver 400 Indbyggere samt 12 Afholdsbevillinger. Lukketiden fastsattes til Kl. 12 i Sommermaanederne af Hensyn til, at Vejle er Turistby, og Kl. 11 om Vinteren. Der vil blive givet enkelte Dispensationer.

Politik. Manglerne ved Landets Forsvar. Fhv. Folketingsmand, Oberst N. P. Jensen, har i „Vort Land" skrevet en Artikel om „Vort Forsvar". Han omtaler her som en Hovedmangel ved Kbhvn.s Befæstning, at Nordfronten ikke dækker mod Bombardement, da en Fjende fra Batterier i Dyrehaven kan bombardere hele Østerbro. Generalstaben ønsker derfor, at Forsvarslinien skal flyttes frem til Dyrehaveslette. Under Forhandlingerne om Taarbækfortet modsatte Forsvarsministeren og Regeringspartiet sig dette. Ved Forhandlingerne om Forsvarsforliget i 1909 blev det af Forsvarsminister J. C. Christensen og hans 26 Meningsfæller fastholdt, at der ikke maatte i Fredstid foretages noget for gennem Feltbefæstninger at afhjælpe Manglerne paa Nordfronten, saa at Bombardementsfaren blev afvendt.

Dødsfald. I en Alder af 64 Aar er Etatsraad Arnold Gamel afgaaet ved Døden.

Efter at have taget medicinsk Embedseksamen praktiserede han en kort Tid her i Staden, indtil han 1879 traadte ind i det ansete Firma A. C. Gamel som Associe med sin tidligere i Frimaet indtraadte Broder, afdøde Augustin Gamel.

Afdøde beklædte en Række Tillidshverv, var bl. a. i en lang Aarrække Medlem af Geografisk Selskabs Bestyrelse, ligesom han var en Mand med mange Interesser; han støttede saaledes „Dijmphna"-Ekspeditionen.

— Aalborg, 8. December. En paa Hobro-Egnen kendt Mand, fhv. Sognefoged H. Schrøder er i Dag afgaaet ved Døden her i Byen efter et halvt Aars Sygdom. Afdøde, der havde været Sognefoged i Østrup pr. Hobro i ca. 30 Aar, var Dannebrogsmand.

Et Drab ved Hammel. Drikkegilde og Slagsmaal. Hammel, 9. December. Arbejdsmand Jens Hansen af Brangstrup besøgte Fredag Aften Arbejdsmand Fr. Nielsen sammesteds.

Under et Drikkegilde blev Mændene uenige og kom op at slaas, og under Slagsmaalet tilføjede Fr. Nielsen Jens Hansen saa stærke Slag, at han tabte Bevidstheden, hvorefter han kastedes ud i Vejgrøften. Her overfaldt Fr. Nielsen ham kort Tid efter igen og tilføjede ham forskellige Slag, og en Times Tid efter fandtes Jens Hansen liggende død i Grøften.

Fr. Nielsen og hans Værtinde, Maren Jensen, blev anholdt og indsat i Hammel Arrest.

Gravfund. Ved Opbrydning af Korgulvet i Sevel Kirke opdagede man under Gulvet et af Munkestenmuret Gravkammer fra det 16. Aarhundrede. Kamret var fyldt med Jord, men ved Udgravning har man fundet flere Kranier og Juel'ernes og Munck'ernes adelige Vaaben i gult Metal omtrent ubeskadigede, samt en Navneplade med Inskription.

Gravkamret skal nu restaureres, og de fundne Kranier lægges i en fælles Kiste.

Renavlen i Jylland. Et københavnsk Konsortium ser paa tre forskellige Hede- og Mosestrækninger i Jylland med det Formaal for Øje at drive Renavl, og der er ifl. „Ringkj. A. Dagbl." noget Udsigt til, at et Areal paa 4—500 Tdr. Ld. i den vestlige Del af Vildbjerg og Timring Sogne vil blive foretrukket. Arealet bestaar af Hede, Mose, Plantage og en Del tør Agermark og ligger mellem Tilhøjene i Vinding og Trehøjene i Tiphede i Timring. Det er Hensigten at indhegne Arealet, hvorigennem ingen offentlig Vej maa føre, og faa her drive Renavl i større Stil.

Et Ligfund i Randers. I Randers Havn fandtes forleden et fuldstændigt opløst og ukendeligt Lig af en Mandsperson. Efter Paaklædningen og andre Kendemærker antages det ifl. „Rand. A. Av." at være Liget af den 26aarige Fyrbøder Edvard Becholdt, der den 6. November forsvandt fra et Skib, som den Gang laa i RandersHavn. Da han havde godt Tøj og Penge til Gode om Bord, antog man allerede den Gang, at han var druknet; men Liget kunde ikke findes. Han blev paa det tyske Konsulats Foranstaltning begravet i Randers.

Dømte Indbrudstyve. To 16—17aarige Drenge, P. Bach og R. Kristensen, er ved Retten i Hammel idømt henholdsvis 18 Maaneders og 12 Maaneders Forbedringshusarbejde. Det er oplyst, at de enten i Forening eller hver for sig har forøvet næsten alle de Tyverier og Indbrud, der i det sidste Aars Tid er forøvet i Hammel, og hertil kommer deres Bedrifter paa Herning-Egnen i den sidste Uge før Anholdelsen. Der vil ifl. „Silk. Av." rimeligvis blive indsendt Ansøgning om Benaadning.

Kommunalt Laan. Aalborg Amtraad vedtog den 12. Dec. at stifte et Laan paa 220,000 Kr. til Afholdelse af Overskridelser paa Sygehusopførelse og andre ekstraordinære Udgifter.

Viborg Byraad har ifl. N. B. vedtaget at optage et Laan paa 156,000 Kr. til Udvidelse af det kommunale Elektricitetsværk.

Fiskemarkedet. Fra Frederikshavn skrives (10. Dec.): Vejret var upaaklageligt i sidste Uge, saa Kutterne var paa Havet den meste Tid, men fik dog ikke noget stort Udbytte. Fra Østsiden af Hirtsholmene indkom ca. 30 Kuttere med 10—35 Snese Rødspætter pr. Kutter af forskellig Vægt, 5—7—7½ kilo Snesen og betalt med Priser fra 3½—6 Kr. Snesen.

Fra Nordsiden af Læsø indbragte en halv Snes Kuttere fra 10—60 Snese Rødspætter hver; Vægten var dog her fra 7—10 kilo Snesen og betalt dels med 5½—7½ Kr. Snesen og dels efter Vægt med 90 Øre pr. kilo; disse Kuttere medbragte ogsaa fra 50—300 kilo Slethvar hver, som betaltes med 30—40 Øre pr. kg.

Nogle faa Kuttere fiskede i Læsørende fra 100—150 kg Tunger, som er stegne lidt i Pris, og betaltes med 2—2, 10 Kr. pr. kilo. Fra Østsiden af Læsø indkom ligeledes nogle faa Kuttere med ringe Udbytte af Slethvar, fra 150—200 kilo Slethvar, betalt med 40—50 Øre pr. kg.

Missionsmøde.

Vil Gud, bliver der Missionsmøde i St. Pauli Menighed, Pottw. Co., Iowa, fra den 4. til den 6. Januar 1913, i Forbindelse med Ungdomsskolens Aabning den 7. Januar.

Om nogen fra andre Steder skulde ønske at deltage i dette Møde, skal de være velkommen.

Paa Menighedens Vegne,

H. Nielsen.

Præmier til gamle Holdere.

Samtidig med Forandringen i Bladets Udstyr og Udvidelsen af dets Spalterum har vi besluttet at udbyde et Par værdifulde Præmier til alle Holdere hvis Abonnement er betalt i Forskud. Vi gør dette Dels som Paaskønnelse af ydet Støtte i Aarene, der svundt, og Dels som Opmuntring til Arbejde for Bladets videre Udbredelse blandt vort Folk.

Enkelthederne ved det paatænkte Tilbud vil fremkomme i et af de nærmest følgende Numre af Bladet.

DANISH LUTHERAN PUBL. HOUSE
Blair, Nebraska.

TRÆSKO OG TRÆSKOSTØVLER

Er det sundeste og mest praktiske Fodtøj paa Landet, i Mejerier, i Miner, samt alle Steder hvor man er udsatte for Fugtighed.

Saalen har den rette Fodform, og er forsynet med bedste Fedtlæders Ovre eller Skafter. Lettere end Læderstøvler. Send for et Par og overbevis Dem om, hvor stærke de ere.

Sendes fra Fabrikken med Garanti, direkte til Forbrugeren portofrit mod Indsendelse af Beløbet.

THE COLUMBIA WOODEN SHOE COMPANY
Racine Jct., Wisconsin.

CHRISTUS PAA GOLGATHA.

Et nydeligt religiøs Billede af den verdensberømte Maler Styka.

Rigt udstyret i mange Kulører. Et rørende Billede af den mest interessante Begivenhed i religiøs Historie. Det vil være en kærkommen Julegave og fortjener at hænge i ethvert kristeligt Hjem. Fuld Størrelse 14 x 28 Tommer.

Sendes portofrit for 25 Cents.

Agenter ønskes til at sælge dette smukke Billede.

Skriv til,

EMIL JEPSEN,
539 E. 46 St., Chicago, Ill.

KØB LAND
I WYOMING

Ikke nogen Parti af Amerika frembyder bedre Lejlighed til at farme, end det sydøstlige Wyoming. Vi ejer ca. 6500 Acres af det bedste, irrigated Land i Albany County, kun 10 Mil vets fra Laramie, Wyoming (som er paa 10,000 Indbyggere). Læs hvad Landbrugs-Minister Wilson siger om dette Land. Deres Penge anbragte i dette Land er sikrere end nogen Bank. Skriv paa Dansk eller engelsk om Oplysninger og Vilkaar.

FARMES FARMS COMPANY,
1111 Woodmen of the World Bldg., OMAHA, NEBR.

En ny dansk-amerikansk Bog

Sommer i Adirondack Bjergene
— af —
Metthea Mathiesen.

135 Sider i smukt Omslag 75 Cts. Indb. $1.00.
Bestillinger modtages af

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE,
BLAIR, NEBR.

FEMTE SAMLING
af
Kristeligt Folkebibliotek.

Foreligger nu komplet og færdig til Udsendelse. Denne Samling bestaar af tre fortrinlige kristelige Bøger indbundet i smukt Helshirtingsbing med Guldtryk. Bøgerne er som følger:

1. Godet: Bibelske Studier II. 233 Sider.
2. Bunyan: Den hellige Krig. 334 Sider.
3. Bunyan: Lov og Naade. 287 Sider.

Samlingspris $1.50 plus Porto 20 Cents.
Enkelt Bind 65 Cents.

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE,
BLAIR, NEBR.